

ПРАВОВІ ФОРМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Оксана ГНАТІВ

*кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри цивільного права та процесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Повномасштабне вторгнення в Україну позначилося на усіх сферах життя. Необхідність безперерйного функціонування оборонно-промислового комплексу, критично-важливих об'єктів, а також економіки в цілому обумовили потребу у прийнятті швидких і зважених рішень. Ці рішення мають на меті забезпечити не лише обороноздатність держави у класичному розумінні цього слова, а й її економічну складову.

Насамперед, йдеться про релокацію критично-важливих об'єктів, які можна мобільно перемістити на відносно безпечні території в Україні. Основним критерієм релокації є її можливість без заподіяння більшої шкоди, аніж та, яка заподіюється у зоні активних бойових дій. Водночас, критично-важливі об'єкти, які у силу об'єктивних обставин не можуть бути релоковані теж потребують вжиття адекватних заходів щодо їх збереження і належного функціонування. Вжиття таких заходів полягає не лише в оборонних системах необхідних для знешкодження ворожих об'єктів, а й заходи із залучення і розподілу міжнародної допомоги. Йдеться про забезпечення енергетичної потужності об'єктів, надання допомоги фермерам у розмінуванні посівних площ, надання грантів та бюджетної допомоги для відновлення об'єктів, які постраждали внаслідок ворожих атак. Прикладом може бути відновлення друкарні «Фактор-Друк» у м. Харків. Виконання цивільних зобов'язань друкарнею стало можливим із залученням підрядників, що свідчить також про можливості взаємодії у приватному секторі. Однак, надання звільнення від оподаткування суб'єктам, які продовжують забезпечувати економічні та соціальні потреби у зоні активних бойових дій, свідчить про підтримку з боку держави таких суб'єктів не лише шляхом надання допомоги із бюджету.

Водночас, релокованим суб'єктам теж необхідне надання належної правової та іншої підтримки для облаштування і забезпечення здійснення підприємницької діяльності на новому місці. Слід

визначити, що така релокація може забезпечуватися із допомогою державно-приватного партнерства. На території західних областей України знаходиться чимало занедбаних будівель, які залишились після відновлення Незалежності України у 1991 році. Укладення договорів у межах державно-приватного партнерства забезпечить відновлення занедбаних будівель і територій, а приватним партнерам – можливість одержання земельних ділянок і будівель у приватну власність.

Ще однією правовою формою підтримки релокованих суб'єктів може стати укладення договорів оренди і купівлі-продажу державного або комунального майна на підставі «прямих» договорів у позаконкурентний спосіб із можливістю відстрочення орендної плати від трьох до шести місяців. Водночас, надання такої можливості повинно здійснюватися дистанційно через електронні сервіси надання адміністративних послуг.

Реагування податкової системи і надання звільнення від сплати податків до облаштування і налагодження виробництва на новому місці є ще однією правовою формою підтримки релокованого бізнесу. Водночас, таке звільнення від оподаткування повинно здійснюватися на розумний строк.

Забезпечення надання допомоги у релокації шляхом укладення договорів із ПАТ «Укрзалізниця» та іншими державними, комунальними перевізниками з метою якісного і швидкого надання послуг також є складовою успішної релокації. Зокрема, ПАТ «Укрзалізниця» за відсутності авіасполучення забезпечує перевезення габаритних вантажів на належному рівні.

Водночас, необхідним видається розроблення програм для залучення грантів та інвестицій для релокованого бізнесу, а також побудова нових логістичних центрів для його функціонування. Останнє є важливим компонентом забезпечення Сил оборони України усім необхідним, оскільки найчастіше виготовлення дронів та інших оборонних систем знаходяться на територіях поза активними бойовими діями.

Перелічені заходи можуть сприяти не лише зміцненню економічного фронту України, а й створенню додаткових робочих місць, відновленню занедбаних об'єктів за межами зони активних бойових дій, розвитку нових напрямів підприємницької діяльності. У свою чергу це допоможе зростанню економіки України.